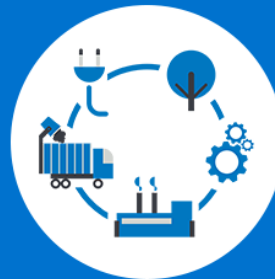

KESKKONNAMINISTEERIUM

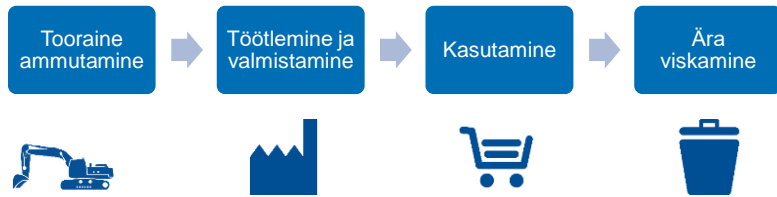
RINGMAJANDUS & ÜHEKORDSE PLASTI DIREKTIIV

Kaupo Heinma
Asekantsler
24.04.2019

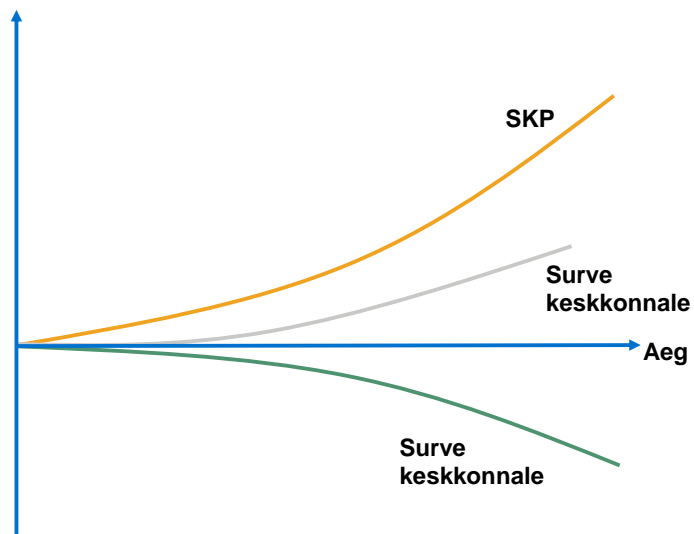

**NEVER WASTE
AN OPPORTUNITY!**

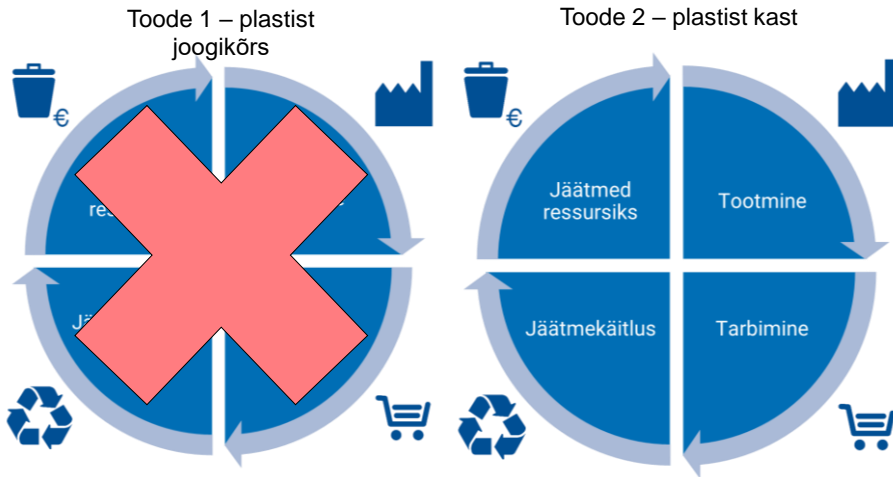
Lineaarne majandus

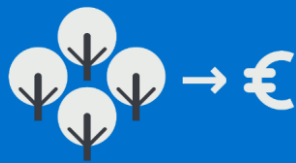
Majanduskasv ja surve keskkonnale

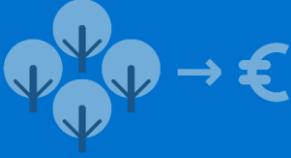
Ringmajandus – Circular Economy

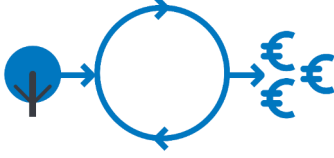
Traditsiooniline majandus

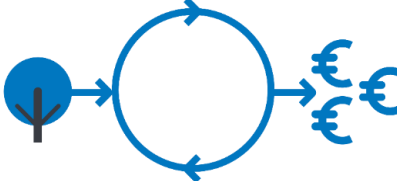
Vajab pidevat ressursside, energia ja raha juurdevoolu. Palju potentsiaali jääb kasutamata.

Ringmajandus

Kaasates väljastpoolt vähem energiat ja ressursse, toodetakse sama kogus või rohkem tooteid. Rohkem potentsiaali kasutatakse ära.

Ringmajandus on hea võimalus muuta keskkonnavalased väljakutsed majanduslikeks võimalusteks

<ul style="list-style-type: none"> • Toote oleusringi disain • Jätksuutlikud materjalid • Toote eluiga • Parandusvõimalus • Kordus- ja taaskasutus • Uued ärimudelid • Ökoinnovatsioon • Tooted teenusteks • Jagamismajandus 	<ul style="list-style-type: none"> • Tööstussümbioos • Teadus- ja arendustegevus • Keskkonnajuhtimine • Tarbimisharjumused • Teadlikkus • Takistuste eemaldamine • Riiklik surve • Rahvusvahelised kokkulepped • Koostöö!
---	--

Põhimõtted

- Terviklik ahel - algus ja lõpp keskkond:
 - ammutame toorainet keskkonnast
 - tarbime tooteid
 - viime keskkonda tagasi (nt energia, jäätmed)
- Tooraine kasutamine võimalikult väärtuslikult ning **eluea pikendamine**
- 100% efektiivsus ei ole reaalselt saavutatav
- **Võimalused:**
 - tootjate ja tarbijate motiveerimine
 - tootjate ja tarbijate sundimine
 - jätkusuutlikkuse esitlemine

Rentimine ja jagamine

- Eesmärk: tarbida/kasutada, mitte omada
- Tarbijate või tootjate ja tarbijate vahel
- Kasutus efektiivsem
- Kontrollitum korduskasutus ning kasutusest kõrvaldamine

Parandamiskultuur

Allikas: SPARK Makerlab

Ökoinnovatsioon

Innovatsioon

Hea idee, millest sünnib tark uuendus.

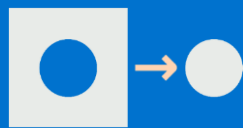
Ökoinnovatsioon

Hea idee, millest sünnib tark ja tõhus lahendus, mis hoiab ka keskkonda ja tervist.

Ökodesain

Tavadesain

Ebaefektiivselt disainitud
tootmisprotsess raiskab raha,
energiat ja toorainet.

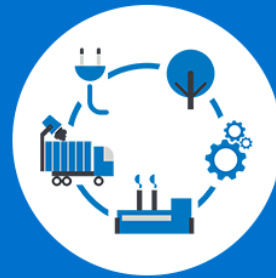

Ökodisain

Terviklikult disainitud protsess ja toode aitavad sama ressursi eest rohkem toota. Tootmisjäägid saavad olla teise toote sisend.

Tegevused Eestis

Ettevõtete
ressursitõhususe
meede – 120
miljonit €

Väiksema materjalikuluga
suurem väärtus

Eesmärgid 2016 - 2023

700 inimest teavitatud

40 koolitatut spetsialisti

300 analüüsi tehtud

100 mln € investeeritud 200 ettevõttesse

Ringmajanduse strateegia ja tegevuskava 2021+

Ringmajanduse strateegia

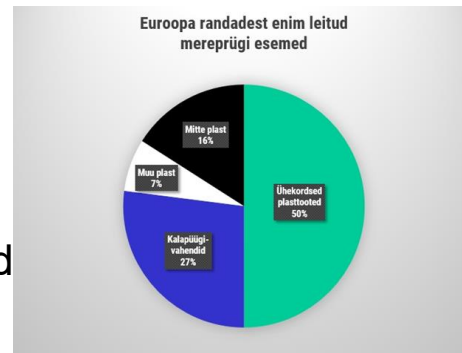
- Koostamise etapid:
 - Huvigruppide kaasamine
 - Rakendusüuring võimalike tegevuste osas (sh potentsiaalsete sektorite tuvastamine)
 - Strateegia ja tegevuskava loomine
- Ajakava:
 - 2019-2020 koostamine (sh indikaatorite välja töötamine ja hetkeolukorra kaardistamine)
 - 2021 kinnitamine

Ühekordsete plastide direktiiv - SUP

Taust

- Plasttoodete tarbimise kasv ja toodete ebasobiv kasutuselt kõrvaldamine
- Plast 80-85% mereprügist
- Ühekordsed plasttooted 50%
- Plasti sisaldavad kalapüügivahendid 27%

Eesmärk ja reguleerimisala

- Vältida ja vähendada teatud plasttoodete mõju keskkonnale, eelkõige veekeskkonnale ning inimeste tervisele
- 10 kõige probleemsemat ühekordselt kasutatavat plasttoodet
- Plasti sisaldavad kalapüügivahendid
- Kokku ca 70% mereprügi esemetest
- Vahtpolüstüreen ja oksüdantide toimeil lagunevad plastid

Meetmed

	Tarbimise vähendamine	Turu-piirangud	Tootedisaini nõuded	Märgistus-nõuded	Laiendatud tootjavastutus	Liigiti kogumise eesmärk	Teadlikkuse suurendamise meetmed
Toidupakendid	X				X		X
Joogitopsid	X			X	X		X
Vatitikud		X					
Söögiriistad, taldrikud, segamisplülgad, joogikõrred		X					
Õhupallide varred		X					
Õhupallid				X	X		X
Vahtpolüstüreenist toidu- ja joogipakendid ning joogitopsid		X					
Oksüdantide toimel lagunevast plastist tooted		X					
Pakid ja pakkematerjalid					X		X
Joogipakendid, nende korgid ja kaaned			X		X		X
- joogipudelid			X		X	X	X
Tubakatoodete filtrid				X	X		X
Hügieenitarbed -niisutatud pühkepaber				X	X		X
- hügieenisidemed				X			X
Õhukesed plastkandekotid					X		X
Kalapüügivahendid					X		X

Toidu- ja joogipakendid

- **Toidupakendid** – kaanega/kaaneta mahutid, nt karbid, millest pakutakse valmistoitu, mis
 - on mõeldud koheseks tarbimiseks kohapeal või kaasa võtmiseks
 - tavaliselt tarbitakse mahutist ning on valmis tarbimiseks ilma täiendava küpsetamise, keetmise või soojendamiseta
 - sh kiirtoidu või muu koheseks tarbimiseks mõeldud toidu pakkumiseks kasutatavad mahutid, va joogipakendid, taldrikud ning toitu sisaldavad pakid ja pakkematerjalid
- **Joogipakendid** - kuni 3 liitrit mahutavad vedelike jaoks mõeldud mahutid, sh nende korgid ja kaaned
 - sh komposiitjoogipakendid
 - va klaasist või metallist joogipakendid, mille korgid või kaaned on valmistatud plastist
- Reguleerimisalasse kuuluvad ka **biopõhised ja biolagunevad plastid** ning osaliselt plastist tooted, nt kiletatud papptopsid

Meetmete rakendamise aeg 1/2

- Turupiirangud – 2021
- Tarbimise vähendamine - 2021
- Märgistusnõuded - 2021
- Teadlikkuse suurendamine – 2021
- Liigiti kogumise eesmärk joogipudelitele
 - 2025. aastaks 77%
 - 2029. aastaks 90%

Rakendamise aeg 2/2

- Tootedisaini nõuded joogipakenditele
 - pakendi külge kinnitatud kork - 2024
 - taaskasutatud materjali sisaldus joogipudelites – 25% aastaks 2025 (PET), 30% - 2030 (kõik plastid)
- Laiendatud tootjavastutus
 - uued süsteemid - 31.12.2024
 - enne 04.07.2018 loodud süsteemid - 05.01.2023
 - plasti sisaldavate tubakatoodete filtrid - 05.01.2023

Toodame ja tarbimine mõistlikult

<http://nursinglink.monster.com/education/articles/2562-use-your-brain-when-going-back-to-school>

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Ressurss.envir.ee

Kaupo.Heinma@envir.ee